

СТОПАНСКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА ECONOMIC CHAMBER OF MACEDONIA

Бр. 10-1264/1
16.10.2020 година
Скопје

До
м-р Бојан Маричиќ, министер за
правда во Владата на Република
Северна Македонија

Предмет: Мислење по Предлог-Законот за парничната постапка

Почитуван м-р Маричиќ,

Во однос на текстот на Предлог-законот за парничната постапка, објавен на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) на 28.09.2020 година, во продолжение Ви ги проследуваме забелешките, коментарите и предлозите доставени од компаниите – членки на Стопанската комора на Македонија, поврзани со прашањето за застапувањето во парничната постапка.

Имено, **бизнис-заедницата остро се спротивставува на поднесените предлози за ограничување на можноста како застапници во парничната постапка да можат да се јават и лицата дипломирани правници со положен правосуден испит, кои се во работен однос со странката.**

Посочуваме дека станува збор за субјекти кои имаат иста стручна квалификација (дипломиран правник со положен правосуден испит) како адвокатите, особено ако се има предвид одлуката на Уставниот суд У.бр.134/2002 од 22.01.2003 година, со која се исклучува можноста за постоење на ексклузивност да се обезбедува правна помош на граѓаните и правните лица во постапките за остварување на нивните права и правнозаштитени интереси.

Имено, со оваа Одлука на Уставниот суд изречно е заземено стојалиштето дека:

„Според мислење на Судот, целта на член 53 од Уставот е да се утврди статусот и положбата на адвокатурата како самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон, што е израз на фактот дека правната помош дадена од стручно-квалификувана, самостојна и независна служба е основна гаранција за остварување и заштита на слободите и правата на човекот и граѓанинот.

Association of
Balkan Chambers

Balkan Center for
Trade Promotion

Business Support on Your Doorstep

Excellent
small & medium enterprises

The Voice of European Banks

Electricity for Europe

Southeast European
Cooperative Initiative

Central European Initiative

Меѓутоа, вклучувањето и утврдувањето на адвокатурата со означениот статус и својство, како една од уставните гаранции за основните слободи и права, не значи дека таа е и единствена надлежна за пружање и обезбедување на правна помош. секое толкување на членот 53 од уставот, во смисла дека тој ја исклучува можноста правна помош да обезбедуваат и други субјекти, освен адвокатурата, според судот би било многу рестриktivно и не би соодветствувало на значењето и уставниот третман на слободите и правата на човекот и граѓанинот.

Понатаму, имајќи ги предвид условите за упис во именикот на адвокатите, со кој се стекнува својство на адвокат, судот смета дека решенијата според кои адвокатите се единствено надлежни за давање и обезбедување правна помош **не може да се оправда ниту од аспект дека тие се единствено квалификувани за тоа.** ова од едноставна причина што адвокатите се **само дел од единствената правна професија** и тие имаат исто знаење и способности како и другите лица со завршен правен факултет и положен правосуден испит. **со тоа што овие лица не се определиле професионално да се бават со адвокатура, не ги прави помалку квалификувани од адвокатите да и тие даваат правна помош, било на граѓаните или на правните лица во кои се вработени.**

Во иста линија се и стојалиштата на Уставниот суд во **Одлуката бр. 135/2016-1 од 24.01.2018 година**, со која се укинати одредбите од Законот за извршување со кои се уредуваше задолжително застапување од адвокат во извршните постапки во кои вредноста на главното побарување е над 10.000 евра.

Дополнително, укажуваме дека предлозите за исклучување на можноста лицата дипломирани правници со положен правосуден испит да можат да се јават како застапници на правното лице со кое се во работен однос, се во спротивност со законодавството на Европската Унија, кое согласно Спогодбата за стабилизација и асоцијација имаме обврска да го усогласиме, а особено со **Регулативата бр. 1896/2006 за воведување на постапка за европски платен налог.**

Согласно чл.24 од Регулативата бр.1896/2006 за воведување на постапка за европски платен налог од 12.12.2006 година **предвидено е дека застапувањето од страна на адвокат или други правни стручњаци не е задолжително.** Дури се изработени и посебни обрасци на пријави за платен налог, со цел максимално да се поедностави и онака едноставната постапка за издавање на платен налог. Во преамбулата на Регулативата јасно е наведено дека целта на уредбата е правилно функционирање на внатрешниот пазар (точка 1), отстранување на пречките за добро функционирање на парничните постапки (точка 2), потребата од брза ефикасна наплата на неподмирени долгови имајќи во предвид дека задоцнетото плаќање на долговите е причина за неликвидност која се заканува на опстанувањето на компаниите, посебно на малите и средните а за последица има и губење на многу работни места (точка 6), настојување да се реши проблемот со масовната наплата на неспорните побарување (точка 7). Регулативата треба да ја поедностави, забрза постапката со што помалку трошоци во однос на неспорните парични побарувања притоа дефинирајќи минимални стандарди.

Се надеваме дека поднесеното мислење ќе бидат земено предвид во процесот на усвојување на новиот Закон за парничната постапка. Истовремено, со оглед на практичните проблеми кои во практиката ги создаваат одредбите од Законот за нотаријатот кои ја уредуваат обврската за задолжително застапување од адвокат во постапката за издавање на нотарски платен налог (член 68), укажуваме на потребата во најкус можен рок да биде иницирана постапка за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот, и овие одредби да бидат соодветно ревидирани.

Со почит,

Оперативен директор,
м-р Анета Трајковска

Изготвил: д-р Татјана Штерјова Душковска, директор на дирекција